

Laidiens: 27.12.2006., Nr. 205

Ministru kabineta noteikumi Nr.1024

Rīgā 2006.gada 19.decembrī (prot. Nr.68 17.§)

Noteikumi par tehniskajām prasībām navigācijas līdzekļiem

Izdoti saskaņā ar Jūrlietu pārvaldes un jūras drošības likuma 60.panta trešo daļu

1. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka tehniskās prasības navigācijas līdzekļiem, kas nodrošina kuģošanas drošību Latvijas jurisdikcijā esošajos ūdeņos.

2. Noteikumi neattiecas uz iekšējo ūdeņu navigācijas līdzekļiem.

3. Noteikumos lietoti šādi termini:

3.1. bāka - speciālas konstrukcijas un krāsojuma kapitālā būve ar gaismas signāla optisko aparāturu;

3.2. ugunszīme - speciālas konstrukcijas un krāsojuma navigācijas līdzeklis ar gaismas signāla aparāturu;

3.3. zīme - speciālas konstrukcijas un krāsojuma navigācijas līdzeklis bez gaismas aparātūras;

3.4. vadlīnija (vaduguns) - navigācijas līdzekļu sistēma, kas sastāv vismaz no divām atsevišķām konstrukcijām ar zīmēm vai ugunīm, vai ar zīmēm un ugunīm, kas, raugoties no kanāla taisnas sekcijas centra līnijas vai dziļākā kuģu ceļa, savā starpā veido taisnu līniju. Tādu līniju sauc par vadlīnijas asi;

3.5. sektora uguns - navigācijas līdzeklis, kas ar speciālu gaismas aparāturu noteiktos virzienos iezīmē lokus ar dažādas krāsas vai dažāda raksturojuma, vai ar dažādas krāsas un raksturojuma uguni;

3.6. sektora uguns nenoteiktības sektors - divu atšķirīgu gaismu saplūšana starp uguns sektoriem, kur notiek pāreja no viena sektora uz otru;

3.7. kuģi bākas, plosti bākas - lielie peldošie navigācijas līdzekļi, ko izvieto tikai kuģošanai kritiskās vietās;

3.8. boja - speciālas konstrukcijas un krāsojuma peldošais navigācijas līdzeklis, kas kalpo kuģu ceļu, jūras vai ostu kanālu, enkurvietu, kuģošanai bīstamu šķēršļu un citu jūras navigācijai bīstamu vietu iezīmēšanai;

- 3.9. stodere - īpašas formas un krāsojuma peldošais navigācijas līdzeklis bez gaismas aparatūras, ko izmanto, lai norobežotu kanālu un kuģu ceļu malas, navigācijai bīstamas vietas, kā arī kuģu apgriešanās vietas ostu iekšienē;
- 3.10. kardinālās bojas - bojas, kas norāda, kura to puse (ziemeļu - N, austrumu - E, dienvidu - S, rietumu - W) ir droši kuģojama;
- 3.11. atsevišķas bīstamības bojas - bojas, kas apzīmē atsevišķas kuģošanai bīstamas vietas, kurām apkārt ir navigācijai piemēroti apstākļi;
- 3.12. ass bojas - bojas, kas norāda drošas kuģošanas vietu ap to, tas ir, kanāla vidus bojas;
- 3.13. speciālās nozīmes bojas - bojas, ko izmanto īpašu vietu vai īpatnību norādīšanai navigācijā;
- 3.14. avārijas vraku bojas - bojas, ko izmanto tikko nogrimušu vraku apzīmēšanai, ja tas rada kuģošanai paaugstinātu bīstamību;
- 3.15. ūdensceļu iezīmēšana dabā - kuģu ceļu aprīkošana ar jauniem navigācijas līdzekļiem.
2. Navigācijas līdzekļu vispārīgs raksturojums
4. Pēc darbības efektivitātes navigācijas līdzekļus iedala šādās kategorijās:
- 4.1. kategorija Nr.1 - visaugstākā darbības efektivitāte (darbojas vismaz 99,8 % no kopējā laika);
- 4.2. kategorija Nr.2 - liela darbības efektivitāte (darbojas vismaz 99 % no kopējā laika);
- 4.3. kategorija Nr.3 - darbības efektivitāte, kas ir zemāka nekā kategorijai Nr.1 vai kategorijai Nr.2.
5. Navigācijas līdzekļa kategoriju pēc to īpašnieku vai valdītāju iesnieguma apstiprina valsts akciju sabiedrības "Latvijas Jūras administrācija" Hidrogrāfijas dienests (turpmāk - Hidrogrāfijas dienests).
6. Navigācijas līdzekļa darbības efektivitāti nosaka procentos, izmantojot šādu formulu:
- $$\text{Efektivitāte} = \frac{\text{KL} - \text{BL}}{\text{KL}} \times 100\%, \text{ kur}$$
- KL - kopējais navigācijas līdzekļa darbības laiks (dienu skaits);
- BL - laiks, kad navigācijas līdzeklis nav bijis pieejams (dienu skaits).
7. Navigācijas līdzeklim atkarībā no tā lietojuma izmanto noteiktu krāsojumu un gaismas raksturojumu, kā arī piešķir unikālu identifikācijas numuru, kas tiek publicēts Hidrogrāfijas dienesta izdevumā "Ugunis un Zīmes Latvijas Republikas Ūdeņos". Izdevumu pastāvīgi aktualizē ar Hidrogrāfijas dienesta izdevumā "Paziņojumi Jūrniekiem" publicēto informāciju.
8. Jebkuras izmaiņas navigācijas līdzekļos (gan plānotas, gan neplānotas) navigācijas līdzekļa valdītājs (apsaimniekotājs, īpašnieks) saskaņo ar Hidrogrāfijas dienestu.

9. Pēc lietojuma navigācijas līdzekļus iedala šādās grupās:

9.1. vizuālie navigācijas līdzekļi;

9.2. citi navigācijas līdzekļi.

10. Pēc vizuālo navigācijas līdzekļu formas, savstarpējā izvietojuma, krāsojuma vai izstarotā gaismas signāla nosaka kuģa atrašanās vietu vai kuģa orientāciju jūrā un ar to saistītajos ostu ūdeņos.

11. Vizuālo navigācijas līdzekļu tipi ir šādi:

11.1. stacionārie navigācijas līdzekļi:

11.1.1. bākas;

11.1.2. ugunszīmes;

11.1.3. zīmes;

11.1.4. vadlīnijas (vadugunis);

11.1.5. sektora uguns;

11.2. peldošie navigācijas līdzekļi.

12. Peldošos navigācijas līdzekļus iedala:

12.1. pēc izmēriem:

12.1.1. kuģi bākas, plosti bākas;

12.1.2. bojas;

12.1.3. stoderes;

12.2. pēc lietojuma:

12.2.1. laterālās bojas;

12.2.2. kardinālās bojas;

12.2.3. atsevišķas bīstamības bojas;

12.2.4. ass bojas;

12.2.5. speciālās nozīmes bojas;

12.2.6. avārijas vraku bojas.

13. Ūdensceļu iezīmēšanai dabā izmanto navigācijas līdzekļus, kas atbilst Hidrogrāfijas dienesta izdevumā "Ugunis un Zīmes Latvijas Republikas Ūdeņos" noteiktajām prasībām.

3. Vizuālie navigācijas līdzekļi

3.1. Stacionārie navigācijas līdzekļi

14. Vadlīniju izmanto, lai apzīmētu:

14.1. centra līniju kuģojama kanāla taisnā sekcijā;

14.2. kuģu ceļa dziļāko vietu;

14.3. kuģu ceļu, kur nav stacionāru un peldošu navigācijas līdzekļu vai arī to atrašanās vietas precizitāte neatbilst drošas kuģošanas prasībām;

14.4. drošu tuvošanās virzienu ostai vai upes iztekai.

15. Vadlīnijas konstrukcija un aprīkojums atbilst šo noteikumu 1.pielikumā noteiktajām prasībām.

16. Vadlīnijas pasē papildus šo noteikumu 61.punktā noteiktajām prasībām iekļauj informāciju par katras konkrētās vadlīnijas raksturlielumiem, planšeti mērogā 1:1000 ar vadlīnijas darbības sektoru visā darbības attālumā no kanāla vai fārvatera malām, kā arī pieļaujamo kuģa novirzi no vadlīnijas ass.

17. Starp uguns sektoriem nav skaidri izteiktas robežas. Tā atkarīga no gaismas avotu, lēcu un filtru ģeometrijas.

18. Lai samazinātu sektora uguns nenoteiktības sektoru (2.pielikums), projektējot sektora uguni, samazina gaismas avota izmērus vai palielina radiālo attālumu līdz gaismas filtriem. Nenoteiktības sektors uzskatāms par papildu drošības malu pie sektoru robežas.

19. Sektora uguni izmanto, lai apzīmētu:

19.1. kuģojamus ūdeņus;

19.2. sēkļus;

19.3. atrašanās vietas rajonu (piemēram, enkurvietu);

19.4. kuģu ceļa dziļāko vietu;

19.5. peldošo navigācijas līdzekļu atrašanās vietu;

19.6. kuģa kustības virziena maiņu.

20. Stacionāram navigācijas līdzeklim ar gaismas aparāturu koordinātas nosaka atbilstoši gaismas fokusa centram, bet bez gaismas aparātūras - tā pamata centram. Koordinātas nosaka ar precizitāti, ne mazāku par 0,2 metriem, bet augstumu - ar precizitāti 0,1 metrs.

21. Stacionāru navigācijas līdzekļu uguns redzamības attālumus nosaka:

21.1. bākām - 10 jūras jūdzes un vairāk;

21.2. ugunszīmēm - viena jūras jūdze un vairāk.

22. Ja stacionārā navigācijas līdzekļa fonā ir pilsētas ugunis vai citi spilgtas gaismas avoti, navigācijas līdzekļa ugunij gan ar spilgtumu, gan ar krāsu, gan ar raksturojumu krasi jāatšķiras no fona ugunīm.

23. Izvēloties būvējamā stacionārā navigācijas līdzekļa konstrukcijas formu, priekšroka dodama cilindriskām vai prizmas tipa formām.

24. Stacionārā navigācijas līdzekļa krāsojums ir kontrastā ar fonu.

25. Stacionārā navigācijas līdzekļa krāsojums, ja šajos noteikumos nav noteikts citādi, ir šāds:

Nr. p.k.	Fons	Ieteicamais krāsojums
25.1.	zaļš	balts vai dzeltens
25.2.	debess	sarkans vai melns
25.3.	jūra	balts vai dzeltens
25.4.	smiltis (dzeltens)	melns vai balts

3.2. Peldošie navigācijas līdzekļi

26. Peldošā navigācijas līdzekļa koordinātas nosaka tā enkura atrašanās vieta. Koordinātas nosaka ar precizitāti, ne mazāku par 1 metru.

27. Lieto gan bojas ar gaismas signāla aparāturu, gan bez tās (iepriekš saskaņojot ar Hidrogrāfijas dienestu). Atsevišķos gadījumos uz bojām var uzstādīt automātiskās identifikācijas sistēmas (AIS) aparāturu un rakonu.

28. Kuģošanas drošības paaugstināšanai stoderes kombinē ar bojām.

29. Atkarībā no ledus apstākļiem peldošie navigācijas līdzekļi darbojas visu gadu vai arī ziemas periodā tos noņem. Peldošo navigācijas līdzekļu darbību nosaka un izziņo izdevumā "Ugunis un Zīmes Latvijas Republikas Ūdeņos". Par peldošā navigācijas līdzekļa noņemšanu vai izlikšanu jūrā navigācijas līdzekļa valdītājs (apsaimniekotājs, īpašnieks) iesniedz rakstisku ziņojumu Hidrogrāfijas dienestā.

30. Laterālās bojas izmanto skaidri definētiem kuģu kanāliem. Šīs bojas norāda kuģojamā kanāla kreiso un labo pusi. Vietās, kur kanāls sadalās, var izmantot modificētas laterālās bojas, kas norāda uz vēlamo kuģu ceļu. Kuģa ceļa labā un kreisā puse noteikta, skatoties virzienā no jūras uz ostu.

31. Izvietojot laterālās bojas gar kuģojamā kanāla malām, ņem vērā kanāla īpatnības. Boju izvietojšanas minimālās prasības noteiktas šo noteikumu 3.pielikumā.

32. Ja laterālo boju apzīmēšanai izmanto burtus vai numerāciju, apzīmējumus izvieto virzienā no jūras uz krastu attiecīgi alfabēta secībā vai augošā secībā.